

Utorak, 14. siječnja 2014.

P7_TA(2014)0012

Učinkovita inspekcija rada kao strategija za poboljšanje radnih uvjeta u Europi**Rezolucija Europskog parlamenta od 14. siječnja 2014. o učinkovitoj inspekciji rada kao strategiji za poboljšanje radnih uvjeta u Europi (2013/2112(INI))**

(2016/C 482/05)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegovu preambulu i članke 3. i 6.,
- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 6., 9., 145., 151., 152., 153., 154., 156., 159. i 168.,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezine članke 1., 3., 27., 31., 32. i 33.,
- uzimajući u obzir Europsku socijalnu povelju od 3. svibnja 1996., a posebno njezin Dio I. i Dio II. te članak 3.,
- uzimajući u obzir temeljne standarde rada Međunarodne organizacije rada (MOR) te njezine konvencije i preporuke o administraciji rada i inspekciji rada (Konvencije 81. i 129.), koje su međunarodno mjerilo za osiguravanje primjene pravnih odredbi u vezi s uvjetima rada i zaštitom radnika,
- uzimajući u obzir Konvenciju 143. o radnicima migrantima (1975.) i dodatne odredbe MOR-a o radnicima migrantima kojima se omogućuje usvajanje svih potrebnih i prikladnih mjera za suzbijanje skrivenog kretanja migranata radi zapošljavanja i nezakonitog zapošljavanja migranata; uzimajući u obzir odredbe o primjeni upravnih, građanskih i kaznenih sankcija u vezi s nezakonitim zapošljavanjem radnika migranata,
- uzimajući u obzir Program za dostojanstven rad MOR-a,
- uzimajući u obzir konvencije i preporuke MOR-a na području zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1338/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o statistikama Zajednice o javnom zdravlju te zdravlju i sigurnosti na radu ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu (okvirna direktiva) ⁽²⁾ i njezine pojedinačne direktive,
- uzimajući u obzir Direktivu 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenog 2003. o određenim aspektima organizacije radnog vremena ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća i predstavnika država članica usvojenu na sjednici Vijeća 22. travnja 1999. o Kodeksu ponašanja za poboljšanu suradnju između nadležnih tijela država članica u vezi s borbom protiv transnacionalne zlouporabe davanja i doprinosa za socijalno osiguranje te neprijavljenog rada i u vezi s transnacionalnim ustupanjem radnika ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 1999/85/EZ od 22. listopada 1999. o izmjeni Direktive 77/388/EEZ u vezi s mogućnošću pokusne primjene niže stope PDV-a na radno intenzivne usluge ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ SL L 354, 31.12.2008., str. 70.⁽²⁾ SL L 183, 29.6.1989., str. 1.⁽³⁾ SL L 299, 18.11.2003., str. 9.⁽⁴⁾ SL C 125, 06.5.1999., str. 1.⁽⁵⁾ SL L 277, 28.10.1999., str. 34.

Utorak, 14. siječnja 2014.

- uzimajući u obzir Direktivu 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. kojom se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih država koji nezakonito borave ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. listopada 2007. pod nazivom Pojačana borba protiv neprijavljenog rada (COM(2007)0628),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. listopada 2007. o ishodima javnog savjetovanja o Zelenoj knjizi Komisije „Modernizacija radnog prava u skladu s izazovima 21. stoljeća” (COM(2007)0627),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2010. pod nazivom „EUROPA 2020. Strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020) i njezin glavni cilj, a to je povećanje razine zaposlenosti u Europskoj uniji na 75 % do kraja desetljeća,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2011. o reviziji sredinom provedbenog razdoblja Europske strategije o zdravlju i sigurnosti na radu za razdoblje između 2007. i 2012. ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. listopada 2008. o pojačanoj borbi protiv neprijavljenog rada ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. svibnja 2007. o promicanju dostojanstvenog rada za sve ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. srpnja 2007. o modernizaciji radnog prava u skladu s izazovima 21. stoljeća ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. listopada 2006. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. ožujka 2009. o društvenoj odgovornosti angažiranja podizvođača u lancima proizvodnje ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 23. svibnja 2013. o radnim uvjetima i higijenskim i sigurnosnim propisima nakon nedavnih požara u tvornicama te urušavanja zgrade u Bangladešu ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Integrirane smjernice za rast i radna mjesta (2008. – 2010.) (COM(2007)0803),
- uzimajući u obzir preporuku Vijeća od 22. prosinca 1995. o usklađivanju načina borbe protiv nezakonite imigracije i nezakonitog zapošljavanja ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir preporuku Vijeća od 27. rujna 1996. o borbi protiv nezakonitog zapošljavanja državljana trećih zemalja ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Europske zaklade za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (EUROFOUND) o rješavanju problema neprijavljenog rada u Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir posebni Eurobarometar o neprijavljenom radu,
- uzimajući u obzir studiju „ICENUW – Provedba suradnje kroz Europsku mrežu protiv neprijavljenog rada” (2010.),

⁽¹⁾ SL L 168, 30.6.2009., str. 24.

⁽²⁾ SL C 168 E, 14.6.2013., str. 102.

⁽³⁾ SL C 9 E, 15.1.2010., str. 1.

⁽⁴⁾ SL C 102 E, 24.4.2008., str. 321.

⁽⁵⁾ SL C 175 E, 10.7.2008., str. 401.

⁽⁶⁾ SL C 313 E, 20.12.2006., str. 452.

⁽⁷⁾ SL C 117 E, 6.5.2010., str. 176.

⁽⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0230.

⁽⁹⁾ SL C 5, 10.1.1996., str. 1.

⁽¹⁰⁾ SL C 304, 14.10.1996., str. 1.

Utorak, 14. siječnja 2014.

- uzimajući u obzir studiju: „CIBELES: Usuglašavanje inspektorata za izgradnju sustava provedbe na europskoj razini”,
- uzimajući u obzir studiju „Neizravne metode mjerenja neprijavljenog rada u EU-u” (2010.),
- uzimajući u obzir studiju „Izvedivost uspostavljanja europske platforme za suradnju između radnih inspektorata i drugih relevantnih nadzornih i provedbenih tijela u cilju sprečavanja neprijavljenog rada i borbe protiv njega” (2010., Regioplan),
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 19. prosinca 2012. C-577/10, Europska Komisija protiv Kraljevine Belgije,
- uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A7-0458/2013),
- A. budući da inspekcije rada imaju bitnu ulogu u zaštiti prava zaposlenika, osiguravanju zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu i borbi protiv nesigurnih radnih okolina, u sprečavanju kršenja pravila o zaštiti na radu kao i promicanju pravednog i socijalno prihvatljivog gospodarskog rasta jer doprinose stvarnoj isplati plaća i uplati socijalnih davanja, čime se povećavaju prihodi od poreza i uplate u fondove socijalnog osiguranja, čime se povećavaju prihodi od poreza i uplate u fondove socijalnog osiguranja, osiguravajući radniku dostupnost socijalnih osiguranja u slučaju bolesti, ozljede na radu, mirovinskog osiguranja;
- B. budući da države članice koriste niz modela kojima provode različite posebne inspekcije radnog mjesta;
- C. budući da raste potreba za inspekcijom rada u vezi s upućivanjem radnika diljem Europe;
- D. budući da inspekcija rada igra ključnu ulogu u ostvarivanju prava tako što osigurava da se poštuju zakoni, da sudionici znaju prava i obveze te da se nezgode, kao i zlouporaba, mogu spriječiti;
- E. budući da postoji potreba jačanja inspekcije rada u MSP-ima i na malim gradilištima;
- F. budući da odgovornost multinacionalnih poduzeća za radne uvjete, život i zdravlje radnika koji proizvode robu te nude usluge ne završava na vratima trgovine ili tvornice te se ne može osigurati samo sporazumima o korporativnoj društvenoj odgovornosti (CSR);
- G. budući da vanjske usluge rada putem angažiranja podizvođača i rada u privremenom radnom odnosu često uključuju nižekvalificiranu radnu snagu i nesigurnije radne odnose, što otežava otkrivanje odgovornosti u pogledu odredbi o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu;
- H. budući da neprijavljeni rad negativno utječe na gospodarstva država članica i financijsku održivost europskih socijalnih modela te narušava financiranje i pružanje usluga socijalnih i javnih službi te tijekom radnog vijeka i u starosti nameće dotičnim osobama nesigurnost, nezaštićenost i siromaštvo;
- I. budući da inspektori rada imaju ključnu ulogu u zaštiti prava radnika, sprečavanju zlouporabe te promicanju gospodarskog i socijalnog razvoja;
- J. budući da je gospodarska kriza prouzročila povećano radno opterećenje i dodatni pritisak na zaposlenike, osobito promjenama u radnim satima, i budući da treba pojačati napore u nadziranju radnih uvjeta;
- K. budući da neprestano nastaju novi oblici radnih odnosa koje je sve teže pružiti pomoću postojećih propisa;

Utorak, 14. siječnja 2014.

- L. budući da nezakonito zaposleni radnici trpe sekundarne negativne posljedice, kao što su izostanak pristupa informacijama, medicini rada i izobrazbi, psihičko opterećenje zbog straha da će se ozlijediti ili biti uhvaćeni, što pak negativno utječe na produktivnost poduzeća i gospodarstva u cjelini, kao i dugotrajne posljedice kao što su nedostatak prava na starosnu mirovinu ili vrlo niska mirovinska davanja, što dovodi do većeg rizika od siromaštva;
- M. budući da neprijavljeni rad narušava tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu jer uzrokuje nepošteno natjecanje s drugim poduzećima;
- N. budući da su jačanje pravog zajedničkog tržišta i uklanjanje svakog oblika socijalnog dampa bitno povezani;
- O. budući da je neprijavljeni rad u međuvremenu dosegao razinu od 18,8 % BDP-a na području 27 država članica EU-a, a u nekim državama je i iznad 30 %;
- P. budući da u više zemalja članica, između ostalog kao posljedica krize, i dalje dolazi do povećanja neprijavljenog rada;
- Q. budući da su mjere o zviždanju potrebne kako bi se olakšalo otkrivanje zlouporabe i osigurala zaštita zviždača i budući da su EU i države članice dužne u cijelosti zaštititi zviždače;
- R. budući da svake godine 168 000 europskih građana umre od ozljeda ili bolesti povezanih s radom, a 7 milijuna ih se ozlijedi ⁽¹⁾;
- S. budući da je sprečavanje rizika nužno za smanjivanje stope ozljeda i bolesti povezanih s radom; budući da postoji pozitivan utjecaj dobrog upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću na radu na nacionalnoj i na europskoj razini te za poduzeća;
- T. budući da inspekcijskim sustavima, u manjoj ili većoj mjeri, nedostaje osoblja i sredstava potrebnih za učinkovito provođenje inspekcija rada; budući da to rezultira nedostatkom strateškog planiranja o kadrovskom popunjavanju nadzorne inspekcije rada u EU-u, uz stalno smanjenje broja zaposlenika u mnogim zemljama, dok istodobno rad inspektora rada postaje sve složeniji;
- U. budući da rascjepkanost tržišta rada, u kombinaciji s nekontroliranim i nereguliranim širenjem fleksibilnih dogovora o zapošljavanju u određenim državama članicama znatno smanjuje razine plaća, stvarajući tako situaciju koja će vjerojatno još više pogoršati problem neprijavljenog rada;
- V. budući da sektori najjače pogođeni neprijavljenim radom pokazuju visok radni intenzitet, kao što su područja građevine, sigurnosti, čišćenja i domaćinstva, smještaja i njege, čija su tipična obilježja nesigurni uvjeti rada i naknade;
- W. budući da postoji uska povezanost između nepravilne imigracije i neprijavljenog rada te s obzirom na to da se ljudi koji nezakonito žive u Europi ne smiju zakonito zaposliti te se na taj način zaštititi;
- X. budući da radnici koji rade neprijavljeno nemaju socijalno i zdravstveno osiguranje ni osiguranje u slučaju nesreće te su izloženi povećanom riziku osobnog financijskog gubitka;
- Y. budući da je inspekcija rada prekograničnih usluga i radnih odnosa prekogranično pitanje, a prekogranični pristup podacima nije dovoljan;
- Z. budući da radnici često ne stupaju dobrovoljno u neprijavljeni radni odnos, nego su na to prisiljeni;

⁽¹⁾ EU-OSHA.

Utorak, 14. siječnja 2014.

I. Inspeksijske mjere na nacionalnoj razini

Načela djelotvornih inspekcija rada

1. naglašava činjenicu da iako su inspekcije rada javna zadaća koju smiju obavljati samo neovisna tijela javnih službi, to ne bi trebalo spriječiti predstavnike socijalnih partnera da pomažu u inspekcijama rada; vjeruje da se mora zajamčiti neovisnost službi za zdravlje i sigurnost na radu u pogledu poslodavaca; smatra da, što se tiče zdravlja na radu, nadzor, upozorenja, zdravstveno vještačenje i pružanje kvalitetnih savjeta o zdravlju mogu obavljati samo neovisni zdravstveni stručnjaci; žali zbog toga što službama za zdravlje na radu u nekim državama članicama još uvijek upravljaju udruge poslodavaca; naglašava da inspekciju i nadzor zaštite zdravlja i sigurnosti na radu moraju provesti neovisni inspektori koji su osposobljeni u području zdravlja i sigurnosti;
2. naglašava važnost izrade nacionalnih akcijskih planova za jačanje mehanizama inspekcije rada i njihovo financiranje iz Europskih strukturnih fondova s obzirom na dodanu vrijednost učinkovitih inspekcija rada u podupiranju društvene kohezije i, općenito, konsolidacije pravde na radnom mjestu;
3. ističe ključnu ulogu radnih inspektorata u sprečavanju i nadzoru te pomoć u poboljšavanju stručnog mišljenja i pružanju informacija na razini poduzeća; potiče države članice na povećanje kadra i raspoloživih sredstava, njihovih radnih inspektorata te na postizanje cilja od jednog inspektora za 10 000 radnika, u skladu s preporukama MOR-a, te na pooštavanje kazni za tvrtke koje ne poštuju svoje obveze na području temeljnih prava (plaće, radno vrijeme i zaštita zdravlja i sigurnost na radu); smatra da ove kazne moraju biti učinkovite, odvraćajuće i razmjerne;
4. ističe da su sve kategorije radnika koji se bave nesamostalnim i samostalnim radom, bez obzira na njihov status, radni odnos ili podrijetlo, u nadležnosti nacionalnih inspeksijskih tijela i moraju uživati jednaku zaštitu; naglašava da svaki pokušaj ograničavanja opsega inspekcije rada može imati negativan utjecaj na zdravlje i sigurnost zaposlenika, kao i na njihova prava;
5. naglašava potrebu da se ojača uloga nacionalnih radnih inspektorata, osigura osposobljavanje za njihovo više osoblje i koordiniraju njihove odgovornosti radi uspješnog suočavanja s novim inspeksijskim izazovima;
6. smatra da se inspekcije rada mogu uspješno obavljati samo ako nadležna tijela raspolažu dovoljnim financijskim i ljudskim resursima; izražava svoju zabrinutost zbog činjenice da inspeksijska tijela u državama članicama nemaju dovoljan broj zaposlenika te zbog nedostatka stručnog usavršavanja, osobito o europskim problemima; zahtijeva od država članica da ojačaju svoje sustave inspekcija budući da bi to trebao biti ključan dio nacionalnih planova donesenih kao odgovor na gospodarsku krizu; ističe da inspekcija rada igra ključnu ulogu u provjeri cjelovitog provođenja zakona na snazi, kao i u osiguranju da su posebno osjetljivi radnici obuhvaćeni i zaštićeni;
7. ističe potrebu jedinstvene izobrazbe inspektora rada i uključenih službenika kako bi se ojačalo provođenje radničkih prava EU-a;
8. naglašava da financijske reforme koje se provode u nekim državama članicama ni u kojem slučaju ne smiju oduzimati od sredstava za ljudsku radnu snagu, financiranje te materijalnu i tehničku infrastrukturu radnih inspektorata;
9. ističe da se pravne obveze i zahtjevi zaposlenika pojavljuju kao dva glavna razloga zašto poslodavci uvode politike sprečavanja ⁽¹⁾;
10. uvjeren je da je bez odgovarajuće procjene rizika nemoguće ispravno zaštititi radnike; smatra važnim pomoći MSP-ima da uspostave svoje politike sprečavanja rizika; ističe pozitivnu ulogu jednostavnih, besplatnih i ciljanih inicijativa, kao što je Online interaktivni projekt procjene rizika (OiRA), koji je razvila Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA);

⁽¹⁾ EU-OSHA, studija Esener, 2009.

Utorak, 14. siječnja 2014.

11. podsjeća države članice da su sve potpisale i ratificirale Konvenciju Međunarodne organizacije rada br. 81 o inspekciji rada; stoga zahtijeva od država članica da provedu načela te Konvencije;
12. naglašava da su radne inspekcije djelotvorne i kada se provode nenajavljeno, kada se ponavljaju i kada se odaberu nasumce; ističe da djelotvorne kazne za prekršaje moraju biti tako oblikovane da poslodavci ne mogu postići dobit zaobilaznjem postojećih sporazuma o plaći ili zakona i propisa;
13. ističe da rezultati radnih inspekcija moraju podlijegati jasnim rokovima obrade kako bi se brzo spriječila zlouporaba te kako bi se žrtvama pružila zaštita u ranoj fazi;
14. ističe da inspektori rada u zemljama članicama moraju imati pravo na provođenje kontrola na licu mjesta, na uporabu inteligentnih inspekcijskih instrumenata, na koordiniran rad sa svim mjerodavnim vlastima, uz primjeren otpust i neovisan rad;
15. poziva države članice da, ako inspektori rada otkriju zlouporabu ili ako zviždači skrenu pozornost inspektora rada na slučajeve zlouporabe, pruže zaštitu dotičnim radnicima i svim uključenim zviždačima te im omoguće besplatno traženje poštovanja njihovih prava; ističe činjenicu da mjere u tom smislu, kao što je izravno pravo na podizanje tužbe ili pravo na podizanje zajedničke tužbe, djelotvorno štite pogođene osobe i zviždače; zahtijeva od država članica da usvoje mjere zaštite zviždača i njihovih obitelji kako bi se olakšalo otkrivanje zlouporabe; naglašava da je važno zaštititi radnike migrante u nezakonitim situacijama te da bi to trebalo biti jedno od područja posebne brige; podsjeća države članice, u ovom kontekstu, na MOR-ovu Konvenciju (br. 143.) o radnicima migrantima (dodatne odredbe) iz 1975.;
16. poziva države članice da provedu pravne odredbe sa sankcijama u skladu s ozbiljnošću prekršaja te da učinkovito sankcioniraju nepoštovanje uvjeta rada; naglašava da je istraživanje jasno pokazalo da je najveći učinak u pogledu poboljšanja radnih uvjeta ostvaren snažnim, dobro koordiniranim mjerama sprečavanja i inspekcije u ranoj fazi, između ostalog pružanjem informacija poslodavcima i savjetovanjem ili retroaktivnim prijavljivanjem neprijavljenih radnika;
17. ističe činjenicu da elektroničko umrežavanje svih mjerodavnih tijela za socijalno osiguranje, kao što je sustav „Crossroads Bank for Social Security” ⁽¹⁾ u Belgiji, omogućuje lakšu razmjenu podataka i predstavlja koristan instrument za nacionalne radne inspektorate pomoću kojeg mogu brzo pristupiti podacima potrebnim za inspekcije;
18. ističe da se inspekcije rada suočavaju s određenim izazovima u pogledu inspekcija koje se tiču radnika migranata i upućenih radnika iz EU-a i trećih zemalja; naglašava da je za uspješnost inspekcija rada važno da su one dovoljno svjesne situacija s većim rizikom nepoštovanja; ističe da nacionalni elektronički sustavi za obveznu prethodnu prijavu inozemnih radnika koju provode poslodavci u velikoj mjeri mogu pojednostaviti zadatke inspekcije rada;
19. ističe da socijalni partneri imaju važnu ulogu u skladu s nacionalnim zakonima i praksama u nastojanju da se osigura poštovanje postojećih propisa; poziva države članice da osiguraju uključivanje socijalnih partnera u osmišljavanje i oblikovanje nacionalnih planova inspekcije rada te u same inspekcije rada;
20. zalaže se za izradu dodatnih trostranih sektorskih inspektorata koji će predstavljati vladu, radnike i poslodavce te poziva na to da ih se uvede u poslovanje kao probnu inicijativu u onim državama članicama koje imaju najveću razinu neprijavljenog rada;
21. utvrđuje da se inspekcije rada u ruralnim krajevima provode u manjoj mjeri; poziva države članice da osiguraju da ruralne sredine budu primjereno pokrivena;
22. ističe da zaposlenici u privremenom radnom odnosu često rade u nezadovoljavajućim radnim uvjetima u odnosu na zaposlenike u stalnom radnom odnosu; napominje da, radi pravilne inspekcije privremenih radnih odnosa, prava inspektora moraju se proširiti na obavljanje inspekcija u poduzećima koja se koriste uslugama privremenih radnika te da inspekcija mora obuhvatiti i poštovanje pravila o plaćama i radnim uvjetima, kao i minimalne plaće gdje to zahtijevaju

⁽¹⁾ <http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html>.

Utorak, 14. siječnja 2014.

zakonodavstvo države članice ili nacionalni kolektivni sporazumi; ustraje u tome da se sprečavanju zdravstvenih i sigurnosnih problema na radnom mjestu posveti jednaka pozornost u privatnom i javnom sektoru; ističe da je poštovanje načela nediskriminacije obvezno; navodi da se privremeno zaposlenim radnicima mora omogućiti da pomoću internetske usluge ili stranice dobiju podatke o svojim pravima, uključujući podatke o pravima koja se tiču visine plaća;

23. izražava zabrinutost zbog položaja sezonskih radnika u poljoprivrednom sektoru, najčešće iz trećih zemalja; smatra da se povećava broj inspekcija rada u tom sektoru; ističe da radne odnose u sektoru najvećim dijelom karakterizira mješavina prijavljenog i neprijavljenog rada;

24. ističe da dok su radnici koji pružaju usluge u domaćinstvu često neprijavljeni ili imaju manje prava nego drugi radnici, u mnogim je slučajevima ovakva situacija izvan područja nadležnosti nacionalnih inspeksijskih tijela; poziva države članice da ratificiraju Konvenciju MOR-a br. 189. i, u skladu s njom, razviju i uvedu mjere za inspekciju rada, provedbu i kazne, poštujući pritom posebna obilježja domaćeg rada, u skladu s nacionalnim zakonima i propisima; ističe da, u skladu s nacionalnim zakonima i propisima, takve mjere trebaju specificirati u kojim se uvjetima može odobriti pristup kućanstvima, uz dužno poštovanje privatnosti;

25. upozorava na posebne situacije radnika koji rade kod kuće i radnika na daljinu koji radeći od kuće ili izvan redovnog mjesta rada također mogu biti žrtve zlouporabe radničkih prava kad poslodavci ne ispune svoje pravne obveze prema njima;

26. naglašava da posebnu pozornost treba posvetiti prometnom sektoru koji, zbog svog mobilnog karaktera, može postaviti dodatne izazove radnim inspektoratima; poziva radne inspektorate da se opreme prikladnim sredstvima kako bi proveli učinkovite inspekcije ovog sektora;

27. izražava žaljenje zbog problematično velikog broja primjera lažnog zapošljavanja, posebno u građevinarstvu i sektoru obrade mesa, uključujući sporazume za upućivanje radnika; poziva države članice da uvedu prikladne inspeksijske mjere za borbu protiv lažnog samozapošljavanja, na primjer uvođenjem kriterija za utvrđivanje od čega se sastoji radni odnos, tako da inspektori rada mogu razlikovati lažno i zakonito samozapošljavanje; navodi da bi se, u cilju sprečavanja lažnog samozapošljavanja, trebale poduzeti mjere koje bi državama članicama omogućile da uvedu više dalekosežnih zahtjeva ili mjera nadzora;

Neprijavljeni rad

28. poziva nacionalne radne inspektorate i druga mjerodavna tijela da izrade akcijske planove za suzbijanje neprijavljenog rada, koji će obuhvaćati sve oblike zlouporabe na području nesamostalnog i samostalnog rada; naglašava da neprijavljeni rad, ako se ne riješi na odgovarajući način, prijeti potkopavanjem sposobnosti EU-a da ostvari svoje ciljeve na području zapošljavanja, a to su otvaranje više radnih mjesta i bolji poslovi te snažniji rast;

29. izražava veliku zabrinutost zbog izrazite ranjivosti radnika migranata s nezakonitim ili neovlaštenim statusom, s obzirom na to da riskiraju da ih se iskorištava u neprijavljenom radu niskih standarda, niskih plaća i dugih radnih sati u nesigurnim radnim okruženjima; naglašava da se svaka suradnja inspektora rada i tijela za imigraciju treba ograničiti na utvrđivanje poslodavaca koji ih iskorištavaju, a ne na kažnjavanje ili izbacivanje tih radnika migranata jer bi to zapravo potkopalo napore za rješavanje neprijavljenog rada;

30. smatra da, ondje gdje su nacionalni radni inspektorati odgovorni za rad s radnicima migrantima i upućenim radnicima, programi stručnog usavršavanja za inspektore rada trebaju uključivati posebne module o takvim pitanjima te o neprijavljenom radu i trgovini ljudima jer su ta pitanja snažno povezana te bi također trebali sadržavati jezične module ako je to važno;

31. smatra da će kazne biti djelotvorne samo ako poslodavci kroz zapošljavanje neprijavljenih radnika ne mogu postići dobitak, to jest kad kazne znatno premašuju troškove rada prijavljenih radnika;

Utorak, 14. siječnja 2014.

32. priznaje da je prisutan rastući trend lažnog samozapošljavanja, vanjske usluge i angažiranja podizvođača, što može dovesti do povećanja nesigurnih poslova te daljnjeg pogoršanja već niskih razina zaštite neprijavljenih radnika; vjeruje da sustavi opće odgovornosti izvođača mogu služiti kao korisni alati za povećanje usklađenosti s radnim standardima kroz cijeli proizvodni proces te smatra potrebnim da se ti sustavi uvedu u svim državama članicama, uz potvrdu da provjere koje rade inspektori rada ostaju ključne;

Zaštita na radu – zaštita zdravlja i sigurnost na radnom mjestu

33. skreće pozornost na problem provedbe pravila o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu u slučajevima kad zaposlenici rade neprijavljeno; naglašava da se pravo na zaštitu zdravlja i sigurnost na radnom mjestu primjenjuje na svaku zaposlenu i samozaposlenu osobu te da će poboljšana provedba postojećih pravila učvrstiti to pravo; predlaže da države članice razmotre mogućnost ponude povjerljivih besplatnih liječničkih pregleda za sve radnike, jedanput godišnje ili jedanput po ugovoru kako bi im se pružila osnovna zaštita;

34. zalaže se za oštrije kazne za poduzeća koja ne ispunjavaju svoje obveze u pogledu temeljnih prava zaposlenika te smatra da te kazne moraju imati dovoljno zastrašujući i odvraćajući učinak kako bi se osiguralo da poslodavac neće ostvariti dobit zaobilazeći postojeća pravila o zaštiti na radu i zaštiti zdravlja; poziva države članice da u svojim sustavima za određivanje sankcija razmotre da razinu kazne učine razmjernom razini štete te da osiguraju da je kazna iznad dobiti ostvarene zaobilaženjem;

35. ističe da strategija Europa 2020. upozorava na potrebu za većim brojem žena na tržištu rada i smatra da bi inspektori radnog mjesta trebali poznavati radne uvjete i žena i muškaraca;

36. poziva da se te kazne također primijene na poduzeća za koja je otkriveno da radnike stavljaju na crnu listu zbog njihovih sindikalnih ili zdravstvenih i sigurnosnih predstavničkih aktivnosti;

37. zahtijeva potporu nacionalnih radnih inspekcija pri provedbi učinkovitog sustava zaštite na radu na razini poduzeća, prije svega u malim i srednjim poduzećima; zahtijeva da države članice osiguraju da su inspekcije usmjerene na traženje konkretnih i provedivih rješenja za uklanjanje nedostataka na području sigurnosti i zdravlja na radnom mjestu;

38. podupire korisno djelovanje Odbora viših inspektora rada u približavanju nacionalnih kultura; traži jačanje njegovih sredstava i ovlasti; poziva na jačanje suradnje Odbora viših inspektora rada i Savjetodavnog odbora iz Luksemburga; zauzima stajalište da Savjetodavni odbor za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu u okviru Komisije treba redovito obavještavati o razvoju u državama članicama u području radnih inspektorata te zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu;

39. zauzima stajalište da te aspekte zdravlja i sigurnosti također treba uzeti u obzir u predstojećoj strategiji EU-a o sigurnosti i zdravlju na radnom mjestu; poziva službe za inspekciju rada da pojačaju dobro usmjerene preventivne i obrazovne mjere za podizanje svijesti o pravilima i postupcima zdravlja i sigurnosti među građanima; poziva Komisiju i države članice da ubrzaju provedbu REACH-a, posebno zamjenu kemijskih tvari koje su predmet najveće zabrinutosti; smatra da bi se pri davanju prednosti ovim tvarima trebale uzeti u obzir profesionalne bolesti;

II. Političke preporuke na razini EU-a*Brža i bolja prekogranična razmjena informacija*

40. zastupa stajalište da je dobra suradnja među nacionalnim tijelima i socijalnim partnerima važna kako bi se dokinuo socijalni damping i osiguralo pravedno tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu; pozdravlja inicijativu Komisije za uspostavu europske platforme za inspektore rada; u tom smislu poziva Komisiju da uspostavi europsku platformu za inspektore rada o neprijavljenom radu unutar Europske zaklade za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound) koja će biti ovlaštena, kao dodatna zadaća te agencije, za organizaciju rada platforme i olakšavanje razmjene iskustava i dobre prakse te osiguravanje ažuriranih, objektivnih, pouzdanih i usporedivih podataka, kao i za unapređivanje prekogranične suradnje te utvrđivanje i bilježenje fiktivnih društava i slične operacije;

Utorak, 14. siječnja 2014.

41. poziva Komisiju da, u suradnji sa socijalnim partnerima i mjerodavnim nacionalnim tijelima, ne dovodeći u pitanje načelo supsidijarnosti, odredi odgovarajuće ljudske potencijale za prekogranična pitanja u vezi sa zlouporabom zaštite na radu i neprijavljenim radom – u čijem bi području nadležnosti moglo biti, između ostalog, otkrivanje fiktivnih društava i nadzor transnacionalnih pružatelja usluga – te da razvije programe daljnjeg stručnog usavršavanja diljem EU-a za inspektorate koji se suočavaju s izazovima kao što su lažno samozapošljavanje i upućivanje, otkrivanje novih načina zaobilaženja propisa i organizacija prekograničnih inspekcija; predlaže, osim toga, da nacionalni inspektorati provedu povremene, zajedničke prekogranične inspekcije, posebno u područjima blizu pograničnih zona;

42. poziva Komisiju da istraži koristi uvođenja i – po potrebi – da učini dostupnom europsku iskaznicu socijalnog osiguranja ili drugi elektronički dokument na razini EU-a, zaštićen od krivotvorenja, na kojem bi bili pohranjeni svi potrebni podaci za provjeru radnog odnosa, kao što su detalji o socijalnom osiguranju i radnim satima, i koji bi bili predmet strogih pravila zaštite podataka, posebno kad se obrađuju privatno osjetljivi osobni podaci; naglašava stoga važnost pažljivog ispitivanja učinka koji bi ta kartica imala na privatnost, prije i tijekom njezine izrade;

43. poziva Komisiju da provede probni projekt europskog sustava ranog upozoravanja koji je usmjeren na signaliziranje kršenja pravila zaštite na radu i slučajeva neprijavljenog rada koji bi promicao brzu razmjenu informacija između država članica i kojem bi bila priložena crna lista kako bi se kršenje pravila zaštite na radu onemogućilo u ranoj fazi; ističe da se taj sustav ranog upozoravanja može izraditi po uzoru na postojeći europski sustav brzog upozoravanja za potrebe zaštite potrošača (RAPEX); naglašava da se kršenje pravila mora točno dokumentirati sistematskim bilježenjem rezultata inspekcije kako bi se mogle poduzeti ciljane akcije protiv zlouporabe;

44. smatra da pojačana suradnja i razmjena informacija između država članica u vezi sa suzbijanjem neprijavljenog rada mogu predstavljati znatnu europsku dodanu vrijednost; naglašava da bi to poduprlo zakonske inicijative EU-a o neprijavljenom radu na koristan način, promicalo razmjenu najboljih praksi i poboljšalo koordinaciju između radnih inspektorata iz različitih zemalja;

45. ističe činjenicu da su, u određenim prekograničnim situacijama prava nacionalnih tijela za inspekciju da inspekcije provedu u inozemnim poduzećima bila vrlo ograničena te da je to ugrozilo zaštitu radnika i jednake mogućnosti; poziva da informiranje o upućivanju zaposlenika, kao što su A1 potvrde, ne budu retroaktivne, te da se unesu u registar na razini EU-a koji bi trebao dopuniti postojeće nacionalne registre i biti dostupan tijelima diljem EU-a kako bi se na nacionalnoj razini na više jezika olakšao nadzor radnih odnosa između upućenih radnika; izražava da je, s time u vezi, od velike važnosti učinkovitija prekogranična razmjena podataka između različitih nadležnih tijela; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da inspekcije rada mogu u cijelosti iskoristiti svoje pravo na nediskriminirajuće neovisne inspekcije u prekograničnim situacijama, neovisno o mjestu osnivanja poduzeća;

46. ističe da se, u vezi s provedbenom direktivom o upućivanju radnika, dokumenti moraju prevesti, neovisno o njihovoj dužini ako se to zahtijeva tijekom inspekcije;

Nove zakonodavne inicijative na razini Europske unije

47. naglašava da se u postojećim direktivama na području zapošljavanja i socijalnih pitanja ne pridaje dovoljno pozornosti potrebi za boljom provedbom i ulozi radnih inspektorata; smatra da se postojeće direktive moraju po potrebi temeljito pregledati te da se pitanje provedbe mora riješiti na bolji način u europskom radnom pravu; pozdravlja, u tom kontekstu, minimalne standarde inspekcije koje je Komisija predložila u direktivama koje se tiču određenih skupina radnika; ističe da se uloga radnih inspektorata i socijalnih partnera mora uzeti u obzir u socijalnoj zaštiti i u pitanjima u vezi sa zapošljavanjem tako da se omogući učinkovita zaštita;

48. poziva države članice i Komisiju da promiču dobrovoljno uvođenje viših radnih standarda u poduzećima uspostavom sustava besplatnih „socijalnih oznaka” koje se priznaju na nacionalnoj razini ili na razini EU-a;

Utorak, 14. siječnja 2014.

49. ističe da su u nekim državama članicama djeca mlađa od 14 godina zaposlena; smatra kako je potrebno pojačati ulogu kontrole rada te kampanje protiv dječjeg rada; poziva Komisiju da uspostavi posebne kampanje za nadzor i praćenje na razini EU-a usmjerene na radne uvjete mladih osoba, posebice mladih migranata;

50. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da su postupovna prava i provedbena prava, kao što su ona navedena u prijedlogu direktive o mjerama za lakše ostvarivanje prava dodijeljenih radnicima u kontekstu slobode kretanja radnika, dostupna svim radnicima;

51. smatra važnim, u vezi s mobilnim radnicima, da nacionalni radni inspektorati – i, po potrebi, organizacije zaposlenika – budu u mogućnosti provesti inspekcije u svakom slučaju u kojem smatraju da je to potrebno; primjećuje da države članice moraju osigurati da se učinkovite provjere i mehanizmi praćenja uvedu na njihov teritorij radi nadzora i praćenja sukladnosti s propisima i pravilima iz odgovarajućih direktiva;

52. zahtijeva od Komisije da izradi i pruži državama članicama smjernice o najboljim praksama te da olakša međusobnu suradnju i razmjenu informacija kako bi mogle učinkovitije nadgledati i nadzirati aktivnosti agencija za privremeno zapošljavanje; ističe da bi države članice trebale povećati sveobuhvatnu inspekciju agencija za privremeno zapošljavanje i razmotriti uvođenje mjera kojima bi se takvim poduzećima izdavale potvrde te bi bile dužne izvješćivati o svojim obvezama;

53. poziva Komisiju da, ne dovodeći u pitanje poštovanje načela supsidijarnosti, predloži Zelenu knjigu koja bi podupirala ulogu inspektora rada i utvrdila standarde inspekcije rada u EU-u i jedinstvene zahtjeve za usavršavanje u tom području, uzimajući u obzir razlike između nacionalnih tržišta rada;

54. poziva Komisiju da utvrdi bolje načine suočavanja sa socijalnim dampingom u EU-u te da u tom pogledu predloži odgovarajuće instrumente;

o

o o

55. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji te nacionalnim parlamentima.
